

D O M

afsagt den 20. januar 2010 af Vestre Landsrets 8. afdeling (dommerne Lis Frost, Marie S. Mikkelsen og Henrik Twilhøj) i ankesag
V.L. B-1987-08

Mick [REDACTED]
(advokat Steen Eriksen, Århus)
mod
TrygVesta Forsikring A/S
(advokat Jens Andersen-Møller, Århus)

Retten i Århus, 6. afdeling, har den 2. oktober 2008 afsagt dom i 1. instans (BS 63-6-5856/2004).

Påstande

For landsretten har appellanten, Mick [REDACTED], påstået indstævnte, TrygVesta Forsikring A/S, dømt til at betale 462.000 kr. med tillæg af renter fra den 8. juni 2001 til betaling sker, subsidiært at der betales et efter rettens skøn fastsat mindre beløb.

Indstævnte, TrygVesta Forsikring A/S, har påstået dommen stadfæstet.

Supplerende oplysninger

Mick [REDACTED] har fri proces under anken.

Retslægerådet har den 28. maj 2009 besvaret supplerende spørgsmål.

Forklaringer

Læge Arne [REDACTED] har forklaret, at Mick [REDACTED] blev tilmeldt vidnets praksis i 1999, men vidnets kollega tog sig i første omgang af ham. Vidnet kom først ind som læge for ham efter færdselsuheldet i 2001. Han henviste Mick [REDACTED] til intensiv fysioterapi, hvilket man i hvert fald gjorde dengang ved whiplash-læsioner. Diagnosen blev stillet efter et gængs undersøgelsesprogram. Det anvendte vidnet altid, inden han stillede diagnosen whiplash. Det var derfor unødvendigt at skrive noget herom i journalen. Mick [REDACTED] havde nakke- og rygsmerter og hovedpine. Der skete ingen bedring af hans tilstand. Han blev henvist til forskellige specialister uden resultat. En kiropraktor kunne heller ikke hjælpe ham. Vidnet brugte den 1. oktober 2001 udtrykket kronisk smertesyndrom på grundlag af klager over smerter siden færdselsuheldet.

Procedure

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten.

Landsrettens begrundelse og resultat

Af de grunde, som byretten har anført, stadfæster landsretten dommen.

Statskassen skal betale sagsomkostninger for landsretten til TrygVesta Forsikring A/S med i alt 40.000 kr. Beløbet omfatter udgifter til advokatbistand. Landsretten har lagt vægt på sagens værdi, forløb og udfald.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten til TrygVesta Forsikring A/S med 40.000 kr.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.

Lis Frost

Marie S. Mikkelsen

Henrik Twilhøj

Udskriften udstedes uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg den 20. januar 2010

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Finn Nielsen', written over the printed name.

Finn Nielsen

sektionsleder

DOM

afsagt den 2. oktober 2008 af Retten i Århus, 6. afdeling.

BS 63-6 [redacted] 2004

Mick [redacted]
[redacted]
[redacted]

(advokat Steen Eriksen)

mod

Tryg Forsikring

Klausdalsbrovej 601

2750 Ballerup

(advokat Jens Andersen-Møller)

Sagens baggrund

Denne sag, der er anlagt den 12. november 2004, angår navnlig spørgsmålet om, hvorvidt der er årsagsforbindelse mellem et færdselsuheld den 8. juni 2001, hvor sagsøgeren, Mick [redacted], i sin bil blev påkørt bagfra, og nogle nærmere beskrevne gener som er overgået Mick Waldmose.

Parternes påstande

Mick [redacted] har - efter sin endelige påstand - påstået sagsøgte, TrygVesta Forsikring A/S [herefter kaldet TrygVesta] dømt til at betale 465.000,00 kr. med tillæg af renter fra 8. juni 2001 til betaling sker, subsidiært, at der betales et efter rettens skøn fastsat mindre beløb.

TrygVesta har påstået frifindelse, subsidiært at den påståede erstatning fastsættes til et mindre beløb.

Oplysningerne i sagen

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a, stk. 2.

Statsamtet Århus har den 2. november 2004 meddelt Mick [redacted] fri proces. Mick [redacted] har retshjælpsforsikring.

Retslægerrådet har til brug for sagen afgivet erklæring af 13. november 2007. Heri hedder det blandt andet:

"Spørgsmål A.

Er der efter Retslægerådets opfattelse subjektive og/eller objektive holdepunkter for

at fastslå, at Mick [redacted] gener, som beskrevet i Karen Østergaards speciallægeerklæring af 9. august 2002 (bilag 2), psykolog Anne Mette K. Buchs erklæring af 29. oktober 2001 (bilag F, side 50-52) med rettelse af 12. november 2001 (bilag F, side 56) og psykolog Christina Schländers erklæring af 7. september 2004 (bilag F, side 40-43), kan henføres til den i bilag A og B omtalte færdselshændelse den 8. juni 2001?

Det ønskes i tilslutning til besvarelsen tilkendegivet, om en sådan sammenhæng findes usandsynlig, mindre sandsynlig, overvejende sandsynlig eller sikker?

Det ønskes videre i tilslutning til besvarelsen oplyst, om der efter trafikuhændelsen kan konstateres radiologiske eller kliniske forandringer, der kan støtte en antagelse om årsagssammenhæng?

I de nævnte erklæringer beskriver Mick [redacted] subjektive klager i form af smerter i hele ryggen, nakkesmerter, hovedpine, svimmelhed samt hukommelses- og koncentrationsproblemer samt humørsvingninger. Endvidere klager Mick [redacted] over venstresidige knæsmærter og nedsat funktion af højre hånd. Den nedsatte funktion af højre hånd er en følge efter en tidligere arbejdsulykke i 1999. Knæsmærterne er relaterede til en bruskklidelse (kondromalaci), som patienten fik påvist i 1993. De øvrige gener er tidsmæssigt opståede efter hændelsen den 08.06.01. Hvad angår den subjektive hukommelses- og koncentrationssvækkelse er disse beskrevet første gang i september 2001. Det er usandsynligt, de har nogen sammenhæng med ulykkestilfældet den 08.06.01. Psykologisk undersøgelse dateret den 07.09.04 har vist, at Mick [redacted] ikke kan læse og forstå almindelig tekst og ikke kan formulere sig skriftligt. Overensstemmende hermed er præstationerne i intelligensprøver under normalområdet. Disse præstationer skønnes at repræsentere Mick [redacted]s primære begavelsesniveau.

Hvad angår smerteklagerne og de øvrige klager, er det Retslægerådets vurdering, at disse er et led i et kronisk smertesyndrom. Der er ikke påvist strukturelle skader, der er således normal røntgen og MR-skanning af halshvirvelsøjlen. Ved objektiv neurologisk undersøgelse umiddelbart efter ulykkestilfældet er der påvist paracervikal muskelømheden (nakken) og et år senere (bilag 2 og bilag C) fortsat muskelømheden, men vekslende angivelser af, hvorvidt der er bevægeindskrænkning i halshvirvelsøjlen og/eller lændehvirvelsøjlen. Endvidere vekslende angivelse af sensibilitet (følesans). Kronisk smertesyndrom kan udvikles på baggrund af en række forskellige belastninger af fysisk og psykisk art, ligesom det kan udvikles uden nogen forklarlig årsag.

Det er Retslægerådets vurdering, at de initiale nakkesmerter med nogen sandsynlighed kan tilskrives ulykkestilfældet den 08.06.01, men at det er mindre sandsynligt, at øvrige symptomer kan henføres til ulykkestilfældet. Det kan i tilslutning hertil oplyses, at der ikke efter trafikuhændelsen er konstateret radiologiske eller kliniske objektive forandringer, der kan støtte en antagelse om årsagssammenhæng.

Spørgsmål B.

Det ønskes under den forudsætning, at det lægges til grund, hastighedscendringen ved færdselshændelsen ikke har oversteg, hvad der er angivet i syns- og skønskerklæring af 8. april 2006 (bilag J) oplyst, om der er holdepunkter for at fastslå, at energipåvirkningen ved færdselsuheldet den 8. juni 2001 var af en sådan styrke, at den har været egnede til helt eller delvis at forårsage de af Mick Waldmose påberåbte gener?

Det ønskes herunder oplyst, om der er holdepunkter for at fastslå, at Mick Waldmose ved færdselshændelsen har været udsat for en vertikal og/eller horisontal acceleration, der overstiger almindeligt accepterede humane toleranceværdier, forstået som

traumatiske påvirkninger, der ikke medfører fysiske skader (læsioner)?

Dette spørgsmål er mere af teknisk end af lægevidenskabelig karakter. Af den lægevidenskabelige litteratur fremgår, at det ikke er muligt at definere et niveau for vertikal og/eller lettere horisontal acceleration, som medfører en traumatisk påvirkning, uden at der opstår fysiske skader (læsioner). Med andre ord er der dårlig sammenhæng mellem energipåvirkningen i denne type uheld og efterfølgende gener hos skadelidte i de tilfælde, hvor der ikke kan konstateres traumeskvelae ved billeddiagnostiske undersøgelser. Det skal dog bemærkes, at energipåvirkningen ifølge de lægelige akter i denne sag synes meget beskedent.

Spørgsmål C.

I det omfang Retslægerådet måtte finde, at der er hel eller delvis årsagssammenhæng mellem Mick [redacted]s hoved-, nakke-, rygggener, jf. det i spørgsmål A omtalte materiale, og færdselshændelsen den 8. juni 2001 ønskes det oplyst, om Mick [redacted]s symptomudvikling efter en kollision som den i sagen omhandlede er typisk?

Det ønskes herunder oplyst, om den i egen læges journal (bilag 31) og i overlæge Leif Knudsens journalnotat af 29. september 2001 (bilag C) omtalte "tiltagende progression" er typisk for skader af den i sagen omhandlede karakter?

Det ønskes herunder oplyst, om der foreligger sådanne akut- og brosymptomer, der almindeligvis antages at være en forudsætning for antagelse af en årsagssammenhæng?

Det ønskes videre i tilslutning til besvarelsen oplyst, om den type skader og de varige gener, Mick [redacted] påberåber sig efter almindelig lægelig erfaring forværres med tiden?

Hovedpine, nakkesmerter og sovende fornemmelse i begge ben var til stede umiddelbart på ulykkesdagen, mens de øvrige symptomer først er beskrevet senere. Progressionen i symptomerne, både hvad angår tiltagende smerteintensitet og udbredning af smerterne fra hoved/nakke til større dele af legemet kan ses ved kronisk smertesyndrom, men er ikke forenelig med følger efter eksempelvis distorsionstraume af nakken. Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål A.

Spørgsmål D.

I relation til de af Mick [redacted] påberåbte rygggener ønskes det oplyst, om udviklingen af disse efter en færdselshændelse som den i sagen omhandlede er typisk?

Det ønskes herunder oplyst, om der foreligger sådanne akut- og brosymptomer, der almindeligvis antages at være en forudsætning for antagelse af en årsagssammenhæng?

Det ønskes videre i tilslutning til besvarelsen oplyst, om den type skader og de varige gener, Mick [redacted] påberåber sig efter almindelig lægelig erfaring forværres med tiden?

Der henvises til besvarelsen af spørgsmålene A og C.

Spørgsmål E.

Retslægerådet bedes oplyse, om Mick [redacted]s psykiske tilstand før skaden og/eller psykiske tilstand efter skaden efter Retslægerådets opfattelse influerer på Mick Waldmoses helbredstilstand og funktionsniveau.

Som anført i besvarelsen af spørgsmål A kan kronisk smertesyndrom opstå blandt

andet som følge af psykiske og fysiske faktorer. Det er ikke muligt for Retslægerådet at vurdere, i hvilken grad de psykiske faktorer før og efter skaden (som beskrevet i de psykologiske undersøgelser i bilag F) har bidraget til udviklingen af det kroniske smertesyndrom hos Mick [REDACTED]

Spørgsmål F.

Retslægerådet bedes oplyse, om der er holdepunkter for at antage, at Mick [REDACTED] beskrevne kognitive forstyrrelser er forårsaget af færdselsuheldet.

Det ønskes i tilslutning til besvarelsen tilkendegivet, om en sådan sammenhæng findes usandsynlig, mindre sandsynlig, overvejende sandsynlig eller sikker?

Ved psykologisk undersøgelse dateret den 07.09.04 er der anvendt WAIS-R (Wechsler Adult Intelligence Scale-Revised), og præstationerne viser en samlet IQ under normalområdet. De sproglige delprøver klares markant dårligere end de praktiske, og samtlige præstationer skønnes at repræsentere det primære begavelsesniveau. Det er ikke muligt at udtale sig om koncentrations- og hukommelsesfunktioner på baggrund af WAIS prøver. Hos en så dårligt begavet person vil det i det hele taget være vanskeligt at vurdere præstationer i neurologiske prøver. Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål A.

Retslægerådet finder således ikke, at der er holdepunkter for at antage, at Mick Waldmose har udviklet egentlige kognitive forstyrrelser.

Spørgsmål G.

Ses klager, svarende til de Mick [REDACTED] påberåber sig, jf. det i spørgsmål A omtalte materiale, hos personer, som ikke har været udsat for en enkeltstående belastning?

Det ønskes herunder oplyst, om en almindelig belastningstilstand, psykiske og sociale forhold efter almindelig erfaring kan føre til kronisk somatisering hos patienter, der ikke har været udsat for traumer, herunder whiplashbetingede påvirkninger eller alene har været udsat for beskedne påvirkninger, der ikke afviger nævneværdig fra hverdagslige belastninger?

Det ønskes i tilslutning hertil oplyst, om der i det forelagte materiale er beskrevet omstændigheder, der giver indikation for, at sådanne belastninger kan have været årsag eller medvirkende årsag til Mick [REDACTED]s gener i dag?

Det ønskes videre i tilslutning til besvarelsen oplyst, om de symptomer, Mick Waldmose påberåber sig, er specifikke for den hændelse han var udsat for den 8. juni 2001?

Det ønskes videre oplyst, om der efter Retslægerådets opfattelse er en lægelig forklaring på Mick [REDACTED]s smerteangivelser?

Det kroniske smertesyndrom kan også opstå hos personer, som ikke har været udsat for en enkeltstående belastning. Der er i det forelagte materiale beskrevet flere fysiske og psykiske belastninger hos Mick [REDACTED] som kunne være medvirkende til udviklingen af et kronisk smertesyndrom. Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål A og C."

Arbejdsskadestyrelsen har den 26. maj 2008 efter erstatningsansvarslovens § 10 vurderet følgende:

" ...

Tidligere vurdering

Vi har den 23. juli 2004 vurderet følgerne efter ulykken til et erhvervsevnetab til 50 procent.

Sagsfremstilling

Det fremgår af sagens akter, at Mick [REDACTED] den 8. juni 2001 var involveret i en trafikulykke, da han i bil blev påkørt bagfra. Ved ulykken fik han en forvriddning af nakkehvirvelsøjlen.

Ifølge journaloplysninger fra Århus Kommune og egen læge Fiellau & Holst havde Mick [REDACTED] på ulykkestidspunktet konkurrerende helbredsgener fra begge knæ, højre hånd og ryggen/facetsyndrom.

Mick [REDACTED] har efter ulykken udviklet et kronisk smertesyndrom med smerter i hele rygsøjlen, nakkesmerter, hovedpine, svimmelhed, hukommelses- og koncentrationsproblemer samt humørsvingninger. Endvidere klager han over venstresidige knæsmarter og nedsat funktion af højre hånd.

Om Mick [REDACTED]s erhvervsmæssige situation er det oplyst, at han er uden uddannelse, og han har været beskæftiget med ufaglært arbejde. Han har gennem årene haft en svingende tilknytning til arbejdsmarkedet, og han er tidligere forsøgt revalideret på social og helbredsmæssig indikation.

I årene umiddelbart før ulykken havde Mick [REDACTED] dog en del kortere ansættelser, og en årsindkomst på 150.000-200.000 kr.

Efter ulykken har Mick [REDACTED] været sygemeldt, og han har været igennem et længere afklaringsforløb. Århus Kommune har med virkning fra 1. marts 2005 tilkendt ham førtidspension.

Begrundelsen for erhvervsevnetab

Vi har lagt vægt på sagens sociale og økonomiske oplysninger, herunder især oplysninger fra:

- Skat
- Århus Kommune
- Retslægerådets udtalelse af 13. november 2007.

Erstatning for tab af erhvervsevne efter erstatningsansvarsloven skal kompensere for den indtægtsnedgang, som skyldes skadens følger. Vi skal vurdere, hvad Mick [REDACTED] ville kunne tjene, hvis skaden ikke var sket og sammenholde det med hans indtægtsmuligheder med skaden.

Der ydes kun erstatning for tab af erhvervsevne, hvis indtægtstab er 15 procent eller derover.

Vi har ved vurderingen af erhvervsevnetabet lagt vægt på, at Mick [REDACTED] forud ulykken den 8. juni 2001 har haft en svingende tilknytning til arbejdsmarkedet på baggrund af sociale og helbredsmæssige omstændigheder. På ulykkestidspunktet modtog han dagpenge og stod til rådighed for arbejdsmarkedet.

Vi har endvidere lagt vægt på, at Mick [REDACTED] efter ulykken har udviklet et kronisk smertesyndrom, og han har herefter mistet tilknytningen til det ordinære arbejdsmarked. Han er nu tilkendt førtidspension, og ifølge Århus Kommunes afgørel-

se skyldes dette hovedsageligt ændringerne i hans situation efter ulykken i 2001.

Vi har med udgangspunkt i Retslægerådets udtalelse af 13. november 2007 vurderet, at Mick [REDACTED] har et betydeligt funktionstab som følge af et kronisk smertesyndrom. Det er dog ikke alene følgerne efter ulykken den 8. juni 2001 som er årsag til dette, men en kombination af flere sociale og helbredsmæssige forhold. Vi vurderer dog, at følgerne efter aktuelle ulykke er en væsentlig årsag til hans nuværende funktionstab.

Vi har på den baggrund vurderet, at Mick [REDACTED]'s samlede erhvervsevne er nedsat med ca. 2/3, hvoraf ca. 1/2 kan tilskrives følgerne efter ulykken den 8. juni 2001. I denne vurdering er det indgået, at han tidligere har arbejdet med fysisk betonet og ufaglært arbejde, og han skal fremover skal skånes for fysisk og nakkebelastende arbejde.

Vi har herefter vurderet erhvervsevnetabet til skønsmæssigt 35 procent."

Der er under sagen afholdt syn og skøn ved bilinspektør Poul Rask. Skønsmanden har udarbejdet erklæring af 8. april 2006.

Sagsøgeren, Mick [REDACTED], har forklaret, at hans far døde, da sagsøgeren var cirka 14 år gammel. Han boede herefter hos sin mor, men hun kunne ikke klare ham, hvorfor han kom på [REDACTED] Skolehjem, hvor han var, indtil han var cirka 18 år gammel. På skolehjemmet hjalp han til med at gøre rent, han arbejdede i staldene og hjalp til med pedalarbejde. Forud for ulykken har han dyrket meget idræt i form af svømning, springgymnastik, fodbold og cykling. Han har lige indtil uheldet været meget aktiv. Han blev kasseret efter 5 måneders militærtjeneste på grund af knæproblemer. Han ville gerne være blevet inden for militæret. Senere døde hans mor, hvilket medførte, at han gik ned med flaget. Han fik ikke betalt husleje og blev smidt ud af sin lejlighed. Efter at have boet på gaden i cirka 3 måneder, fik han en ny lejlighed og kom via kommunen i arbejdsprøvning. Det skulle prøves, hvor galt det var fat med hans knæ. Han synes selv, at han har haft en fast tilknytning til arbejdsmarkedet indtil uheldet. Han har altid holdt af fysisk arbejde, men det er ikke længere muligt. Han har haft arbejde hos Krogh, Containercare, og en tidsbegrænset stilling hos Danfoss. Han blev afskediget hos Krogh på grund af sygefravær som følge af en arbejdsskade. Han var arbejdsløs i en periode i begyndelsen af 2001, men fandt som sagt selv arbejde hos Containercare. Han blev sygemeldt i cirka 3 uger som følge af rygproblemer, men det blev klaret via fysioterapeut og kiropraktor, således at han var raskmeldt 1. maj. Han søgte herefter ud til containercare. Da uheldet skete, havde han fået besked på, at han ville kunne få et job der. Uheldet skete den 8. juni 2001. Den anden bil påkørte hans bil bagfra. Sagsøgerens trækkrog sad fast i den andens kofanger. Det er ikke rigtigt, når det oplyses, at der ikke var skader på den andens bil. Der dryppede vædske ned fra den andens køler. Idet påkørslen skete, blev han kastet fremad. Nakkestøtten var ikke indstillet ordentligt til at støtte hans hoved. Han fik straks efter påkørslen ondt i nakken og tog på Amtssygehuset. Her var der ventetid, hvorfor han efterfølgende tog til Kommunehospitalet. Han havde meget ondt og kunne slet ikke mærke sine ben. Efter 3-4 timer blev han sendt hjem fra sygehuset og blev opfor-

dret til at søge egen læge, hvis det ikke gik over. Herfra blev han henvist til fysioterapeut og senere kiropraktor, men intet har hjulpet. Han kan ikke overhovedet holde til optræning. De første 3 måneder lå han i sengen og måtte nogen gange kravle ud på toilettet. Han har stadig de pågældende smerter og hovedpine. Hvis han udfører noget fysisk hårdt arbejde, medfører det altid, at han skal tilbringe den næste dag i sengen. Arbejdet på Reva Center Nord var alt for hårdt for ham. Årsagen til, at han havde meget fravær, var, at han ikke kunne holde til det. Han ringede altid afbud. De opfordrede ham til at komme ud på Reva centret, men han ønskede ikke at ligge derude på en briks. Det var reelt, hvad han skulle, idet han ikke kunne holde til arbejdet. I forløbet flyttede hans kæreste fra ham. Årsagen hertil var navnlig, at han var blevet meget opfarende efter uheldet. Brudet med kæresten tog hårdt på ham. Han har tidligere været god til at huske navne, telefonnumre, m.v., men i dag skal han have skrevet alt ned. Han glemmer mange dagligdags ting, hvilket han ikke gjorde tidligere. Han er ordblind og har altid haft et ønske om at udføre fysisk præget arbejde. På en god dag kan han godt dreje sin nakke, men ofte kan han ikke. I dag, hvor han afgiver forklaring, er han meget låst i nakken, hvilket han har været siden i torsdags. Han tager fortsat smertestillende medicin og er ikke i stand til at træne ryggen og nakken, bortset fra, at han svømmer lidt.

Faglig konsulent Tina Nielsen har forklaret, at hun er uddannet jurist og arbejder som faglig konsulent i Arbejdsskadestyrelsens afdeling for private forespørgsler. De modtager generelt 4-5.000 private forespørgsler om året. Rigtig mange af disse forespørgsler angår whiplash og fordeles på cirka 30 sagsbehandlere. Sagsbehandleren undersøger, om det fremsendte grundlag er tilstrækkeligt til, at der vil kunne tages stilling. Denne vurdering foretages i samarbejde med en lægekonsulent. Der er altid en lægekonsulent involveret i sagsbehandlingen, både i sager vedrørende varigt mén og i sager vedrørende erhvervsevnetab. Det er skadelidte, der skal bevise årsagssammenhæng. De forsøger i den forbindelse at læne sig op ad domspraksis. I princippet opererer de med, om en årsagsforbindelse er sandsynlig eller ikke sandsynlig. I den forbindelse må det være afgørende, om sandsynlighedsprocenten er over eller under 50. Hun kan i den konkrete sag se, at den blev forelagt den 23. juli 2004. Hun har ikke selv behandlet sagen. Hun kan ikke se, at der er anvendt nye speciallægeerklæringer i forbindelse med den anden forelæggelse. Hun har ikke drøftet lægekonsulentens erklæring af 2. juni 2008 [bilag 35] med ham. Når retslægerådet anvender udtrykket "initiale nakkesmerter", må der være tale om de smerter, der var i begyndelsen. Initiale smerter kan imidlertid efter hendes opfattelse godt fortsætte. Baggrunden for, at de vurderer, at cirka halvdelen af Mick [redacted]s erhvervsevnetab skyldes ulykken, er en kombination af de sociale og helbredsmæssige forhold, herunder at han tidligere har arbejdet med fysisk betonet og uflagt arbejde. De mener absolut, at ulykken er en udløsende faktor i relation til hans kroniske smertesyndrom.

Parternes synspunkter

Mick [REDACTED] har til støtte for sin principale påstand anført, at der er den fornødne årsagssammenhæng mellem påkørslen og sagsøgerens helbreds-mæssige gener, som er vurderet til 12% af sagsøgte selv. Det har hele tiden ligget fast at påkørslen skete med forholdsvis lav hastighed, og det gennemførte syn og skøn har derfor været en overflødig bevisførelse. Skønsmandens resultat kan imidlertid ikke lægges til grund, idet han forudsætter at der ikke var sket skade på sagsøgtens forsikringstagers bil. Denne forudsætning holder ikke efter sagsøgerens forklaring. Hastigheden har derfor været højere end det der fremgår af skønsmandens besvarelse. Det er iøvrigt ikke muligt at fastsætte nogen nedre grænseværdi for personskade ud fra materiel skade eller hastighedsændringer. Sygehistoriens udvikling efter påkørslen støtter, at der er årsagssammenhæng som anført, idet sagsøgeren ikke på noget tidspunkt (jf. lægejournaler m.v.) forud for påkørslen har haft problemer med nakken. Sagsøgeren klager over ondt i nakken umiddelbart efter påkørslen på skadestuen og efterfølgende hos egen læge. Den 1. oktober 2001 omtales der kroniske smerter i journalen [bilag 31] og tiltagende progression i perioden efter påkørslen. Sagsøgerens tilstand har - som det er normalt for traumer som det foreliggende - stabiliseret sig efter 3-6 måneder. Det grundlæggende problem for sagsøgeren er smerter i nakken. Han har i hele sygeforløbet klaget over generne, som ikke var til stede inden påkørslen. Det må desuden antages, at en påkørsel - også med relativt lav hastighed - er egnet til at medføre en skade som den omhandlede. Det fremgår af sagen, at Retslægerådet anerkender, at sagsøgeren har pådraget sig følger efter en forvridning af halshvirvelsøjlen. Da Retslægerådet ikke har påvist anden konkret årsag til udviklingen af det kroniske smertesyndrom er der ført et tilstrækkeligt bevis for årsagsforbindelsen. Arbejdsskadestyrelsen har i sin revurdering taget hensyn til Retslægerådets besvarelse og der er ikke et sikkert grundlag for at tilsidesætte styrelsens udtalelse vedrørende tab af erhvervsevne. Retslægerådets vurdering er kun et led i bevisførelsen. Øvrige momenter som nævnt ovenfor taler klart for, at der er årsagssammenhæng.

Sagsøgerens årsløn må fastsættes til 220.000 kr. som der nærmere er redegjort for i opgørelse over lønforholdene ved forskellige ansættelser [bilag 20]. Sagsøgte har ikke haft en løs tilknytning til arbejdsmarkedet.

Til støtte for sin subsidære påstand har sagsøgeren anført, at årslønnen fastsættes efter rettens skøn.

TrygVesta har til støtte for sin påstand anført, at det bestrides, at der er årsagssammenhæng mellem de gener, sagsøgeren påberåber sig og færdselsskaden den 8. juni 2001, hvor sagsøgerens køretøj med meget lav hastighed blev ramt af det af sagsøgte forsikrede køretøj. Mick [REDACTED] har ikke her været udsat for en påvirkning, der afviger nævneværdigt fra almindelige dagligdags påvirkninger, og har ikke været udsat for en påvirkning, der har været egnet til at påføre personskade i det påståede omfang. I overensstemmelse med Retslægerådets udtalelse af 13. november 2007 må det lægges til

grund, at der ikke er holdepunkter for en sådan sammenhæng, og at en sådan i øvrigt må anses for at være mindre sandsynlig, når bortses fra de umiddelbare (midlertidige) nakkesmerter, der med nogen, men ikke med overvejende sandsynlighed, kan henføres til færdselshændelsen. Der henvises til besvarelsen af spørgsmål A. I besvarelsen ad spsm. B bemærker Retslægerådet, at energipåvirkningen synes meget beskeden. Besvarelsen af spsm. C viser, at sygeforløbet ikke er foreneligt med følger efter eksempelvis et distortionstraume af nakken. Der er således efter Retslægerådets opfattelse ikke nogen mulig sammenhæng mellem generne og påkørslen. Besvarelsen af spsm. F og G taler i samme retning. Retslægerådet anfører i besvarelsen af spsm. G, at der i det forelagte materiale er flere fysiske og psykiske belastninger hos sagsøgeren, som kunne være medvirkende årsag til et kronisk smertesyndrom. I den forbindelse kan man blandt andet pege på beskrevne psykiske forhold og de forudgående rygggener. Retslægerådet anfører desuden, at kronisk smertesyndrom kan opstå hos personer der ikke har været udsat for en enkeltstående belastning. Sagsøgeren har ikke ført et bevis af den fornødne styrke for, at hans gener skulle kunne henføres til færdselshændelsen den 8. juni 2001. I sager om erstatning for personskaade er det Retslægerådet, der udtaler sig om årsagssammenhængen mellem et uheld og de lægelige gener, der påberåbes, jf. også § 1 i lov om Retslægerådet. Det forhold, at Arbejdsskadestyrelsen ifølge blandt andet udtalelsen af 26. maj 2008 tilsyneladende har en anden opfattelse af årsagssammenhængen end Retslægerådet, bør ikke kunne føre til et andet resultat. Arbejdsskadestyrelsens vurdering og til dels forklaringen afgivet af Tina Nielsen tyder på, at Arbejdsskadestyrelsen har anvendt en anderledes bevisregel end den, der anvendes ved domstolene. Herudover har man misforstået Retslægerådets bemærkninger om "initial skade".

Det bestrides subsidiært, at der er holdepunkter for at fastslå, at sagsøgers erhvervsevnetab kan fastsættes til 35%. Det bestrides således, at der er holdepunkter for at fastslå, at sagsøger i erstatningsberettiget omfang er påført mén eller tab. I den forbindelse bemærkes, at sagsøgeren forud for ulykken havde en løs tilknytning til arbejdsmarkedet, og at han i øvrigt kun i begrænset omfang har medvirket ved gennemførelse af relevant revalideringstiltag.

Endelig bestrides det, at der er holdepunkter for at opgøre sagsøgerens årsløn til kr. 220.000,00. Årslønnen kan højst fastsættes til sagsøgers reelle indkomst i året forud for tilskadekomsten, og en nærmere opgørelsen heraf foreligger ikke.

Rettens begrundelse og afgørelse

Efter bevisførelsen, herunder Mick [REDACTED]'s forklaring sammenholdt med syns- og skønsmandens erklæring, lægger retten til grund, at påkørslen den 8. juni 2001 skete med ganske lav hastighed. Umiddelbart efter påkørslen kontaktede Mick [REDACTED] skadestuen, og klagede over hovedpine, nakkesmerter og sovende fornemmelse i begge ben. Senere har Mick [REDACTED]

■ efter de lægelige oplysninger yderligere beskrevet smerter i hele ryggen, humørsvingninger, svimmelhed samt hukommelses og koncentrationsproblemer.

Efter retslægerådets besvarelse af spørgsmål A er det usandsynligt, at hukommelses- og koncentrationssvækkelsen har nogen sammenhæng med ulykkestilfældet den 8. juni 2001. Retslægerådet vurderer, at smerteklagerne og de øvrige klager er et led i et kronisk smertesyndrom. Rådet vurderer videre (ad spørgsmål A), at de initiale nakkesmerter med nogen sandsynlighed kan tilskrives ulykkestilfældet, men at det er mindre sandsynligt, at øvrige symptomer kan henføres hertil.

Retten finder det på den baggrund ikke bevist, at der er årsagssammenhæng mellem ulykkestilfældet og Mick ■'s gener.

Det forhold, at der ikke efter Retslægerådets besvarelse er anført hvilke konkrete årsager, der har ført til, at Mick ■ har udviklet et kronisk smertesyndrom fører henset til Retslægerådets besvarelse af spørgsmål G sammenholdt med spørgsmål A og B ikke til noget andet resultat. Retslægerådet udtaler her blandt andet, at der i det forelagte materiale er beskrevet flere fysiske og psykiske belastninger hos Mick ■, som kunne være medvirkende til udviklingen af et kronisk smertesyndrom, ligesom det anføres, at smertesyndromet også kan opstå hos personer, der ikke har været udsat for en enkeltstående belastning. Der lægges i den forbindelse yderligere vægt på, at påkørslen som nævnt skete med ganske lav hastighed.

Heller ikke det forhold, at Arbejdsskadestyrelsen ifølge udtalelse af 26. maj 2008 tilsyneladende har en anden opfattelse af årsagssammenhængen end Retslægerådet fører til noget andet resultat. Der lægges herved vægt på, at det i sager om erstatning for personskade er Retslægerådet, der udtaler sig om årsagssammenhæng mellem et uheld og de legemlige gener, der påberåbes.

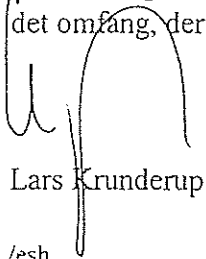
Retten frifinder derfor TrygVesta for Mick ■'s påstand.

Efter dette resultat skal Mick ■ betale sagsomkostninger til Tryg Vesta. Sagsomkostningerne fastsættes til dækning af sagsøgtes advokatudgifter med 75.000 kr. (incl. moms), omkostninger til vidneførsel med 4.339 kr., udgifter til udarbejdelse af materialesamlinger 5.475 kr (incl. moms) samt udgifter til syn og skøn med 7.000 kr. Ved fastsættelsen af beløbet til dækning af advokatudgifter er der ud over sagens værdi taget hensyn til dens omfang og varighed, herunder to kæremål vedrørende kendelser om procesuelle spørgsmål.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte, TrygVesta Forsikring A/S, frifindes.

Sagsøgeren, Mick [REDACTED], skal inden 14 dage betale 91.814 kr. i sagsomkostninger til sagsøgte. Omkostningsbeløbet skal betales af statskassen i det omfang, der ikke er retshjælpsdækning.

Lars Krunderup

/esh